

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1550/2021
08.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., улица ... број .., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат у ..., против туженог Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, Немањина 6, ради исплате накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 442/21 од 26.03.2021. године, у седници већа одржаној 08. 07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се **УСВАЈА**, пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 442/21 од 26.03.2021. године се **ПРЕИНАЧУЈЕ** тако што се одбија жалба туженог и пресуда Основног суда у Вршцу П1 177/20 од 12.11.2020. године потврђује и **ОДБИЈА СЕ** захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 27.600 динара, у року од 8 дана.

Образложење

Основни суд у Вршцу је донео пресуду П1 177/2020 дана 12.11.2020. године којом је у првом ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.09.2015. до 31.03.2017. године исплати укупан износ од 209.673,51 динар у појединачним месечним износима за законским затезним каматама како је наведено у том ставу изреке, у другом ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу на име регреса за годишњи одмор за исти период исплати укупан износ од 72.489,08 динара са законским затезним каматама на појединачне месечне износе како је наведено у том ставу изреке и обавезао је туженог да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 91.800,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате у трећем ставу изреке.

Одлучујући о жалби туженог, Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж1 442/21 дана 26.03.2021. године којом је преиначио пресуду Основног суда у Вршцу П1

177/20 од 12.11.2020. године, одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу за период од 01.09.2015. до 31.03.2017. године накнади трошкове исхране у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, са затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као неоснован, преиначио је решење садржано у трећем ставу изреке тако што је одбио захтев и тужиоца и туженог за накнаду трошкова насталих у поступку пред првостепеним судом и обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 15.400,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде дозвољену и благовремену ревизију је изјавио тужилац, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, као изузетно дозвољену, са предлогом да ревизијски суд на основу одредбе члана 416. став 1. или став 2. Закона о парничном поступку преиначи другостепену пресуду тако што ће усвојити тужбени захтев у целисти, или другостепену пресуду укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020), те ревизијски суд изјављену ревизију није испитивао са становишта изузетне дозвољености по одредби члана 404. Закона о парничном поступку.

Побијана пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на које ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, на коме су засноване нижестепене пресуде, тужилац је у радном односу код туженог од 28.08.2015. године, а пре тога од 04.02.2003. године код његовог правног претходника. Према одредбама уговора о раду уговорено је право тужиоца на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и других примања по основу радног односа у складу са колективним уговором за железнице Србије АД. Зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде. Основна зарада запосленог утврђује се као производ вредности једног радног часа, коефицијента посла и просечног месечног фонда часова рада, увећана за порезе и доприносе. Према одредби члана 57. став 1. Колективног уговора туженог, одређено је да је у вредности једног радног часа укључена и месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час. У утуженом периоду тужени послодавац запосленима није исплаћивао накнаду за исхрану у току рада нити регрес за коришћење годишњег одмора, нити је у обрачуну зараде посебно исказивао те износе као исплаћене запосленима. Висину утужених износа накнада које је досудио првостепеном пресудом, првостепени суд је утврдио вештачењем економско-финансијске струке, према параметрима из колективног уговора послодавца објављеног у („Службеном гласнику РС“ бр 37/95 ... 7/00). У предметном периоду код туженог је на снази колективни уговор објављен у („Службеном гласнику Железнице Србије“ број 4/15).

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је основан тужбени захтев јер је применом одредбе члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду закључио да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и

уговором о раду и то за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин, и за регрес за коришћење годишњег одмора, те је послодавац у обавези да ове накнаде исплати, што тужени није чинио у предметном периоду. Тужени се у поступку није изјаснио о висини ових накнада, нити су могле бити утврђене од стране вештака, па произлази да је послодавац, тужени примењивао законске одредбе на штету тужиоца, јер је право на исплату ових накнада само деклараторно наведено у колективном уговору, а тужени није доказао да је ове накнаде исплатио. Стога је тужиоцу досудио тражене накнаде у висини одређеној ранијим колективним уговором правног претходника туженог, односно применом параметара које тужени примењивао приликом обрачуна предметних накнада у ранијем периоду.

Другостепени суд је преиначио пресуду и одбио тужбени захтев зато што закључује да из нормативног решења садржаног у колективном уговору туженог произлази да је за утужени период тужени у складу са општим актом исплатио тужиоцима кроз вредност радног часа за обрачун зараде и накнаду за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора. Сматра да када уговор о раду, нити колективни уговор, не утврђују висину накнаде ових трошкова, већ се утврђује да се они урачунавају у цену радног часа, тада запослени не може са успехом потраживати новчану исплату по овим основама, јер нема одговарајућег општег акта, те налази да је тужбени захтев неоснован.

Основно се ревизијом указује да је побијана другостепена пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом предвиђено је Законом о раду. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр 16/05) предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), које морају бити исказане у обрачунској листи за све запослене. Послодавцима је остављена могућност да својим актима утврде висину накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, која мора бити одређена линеарно за све запослене, и мора бити исплаћена свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. Међутим, наведеним одредбама колективног уговора туженог, а ни посебним актом, тужени послодавац није одредио износ који представља накнаду ових трошкова, укључену у вредност једног радног часа. Стога је закључак другостепеног суда да је тужени у складу са општим актом тужиоцу кроз вредност радног часа зараде обрачунао и исплаћивао накнаду за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора, применом одредбе члана 57. Колективног уговора – погрешан, већ је правилан закључак да је тужени наведене законске одредбе примењивао на штету тужиоца и да накнаде трошкова који су предмет тужбеног захтева тужиоцу није исплатио, што је и утврђење првостепеног суда. С обзиром да тужени није одредио висину тих накнада, тужилац је могао потраживати накнаду у нето износу према параметрима из раније важећег колективног уговора, који су износи утврђени вештачењем и досуђени првостепеном пресудом.

Како је тужилац поставио тужбени захтев у складу са налазом и мишљењем вештака и утврђењем првостепеног суда, које је другостепени суд прихватио за правилно, то је тужбени захтев основан, у складу са чим је преиначена побијана пресуда у делу одлуке о тужбеном захтеву и у делу одлуке о трошковима поступка.

Према изложеном је на основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучено као у изреци.

Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка по ревизији, у износу од 18.000 динара за састав ревизије, з атаксу за ревизију 3.900 динара и за таксу за одлуку по ревизији 5.700 динара, укупно 27.600 динара, на основу одредаба члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката и Закона о судским таксама.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић